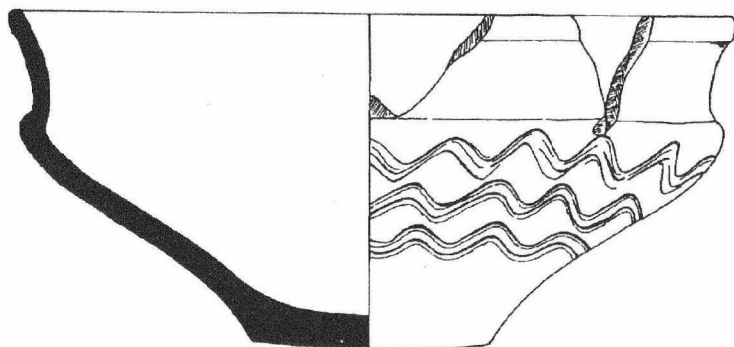

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1991

BRNO 1993

bestätigen und zwar über den Verlauf eines umfangreicheren Aushubs resp. eines Grabens, der sich durch eine ausdrucksvolle Anomalie äußerte. In Suchgraben (Sonde) 1/91 (Ausmaße 20x2 m) stellten wir einen flachen, über 6 m breiten und 2-2,10 m tiefen Graben fest. Die obere Ausfüllungsschicht (grauschwarze erdige mit Schotter) enthielt in der Zone von 55-90 cm Tiefe nur römische Befunde (Keramik, Glas, eiserne Lanzenspitze, eiserne Schuchzwecke, bronzene Schnalle). Im unteren Teil (graubeige erdig sandige) befand sich nunmehr Úněticer Keramik. Zu einer eindeutigen Interpretation des Grabens, besonders was sein Alter betrifft (Úněticer Kultur oder römische Kaiserzeit), werden wir uns erst nach dem Jahre 1992 äußern können, wo der Schnitt 1/91 verlängert werden sollte, um die Situation in der unmittelbaren Grabenumgebung beurteilen zu dürfen. Zu einer weiteren Feststellung der Grabung im J. 1991 gehört das Aufkommen der Fundsituation mit destruierten ungebrannten Lehmziegeln, die am besten auf der Fläche des Quadrates -G 5 und auf dem O-W Profil des Quadrates -F 5 ersichtbar waren. Im Quadrat -G 5 konnte man die Lehmziegeln messen (25x25/30 cm). Diese ungebrannten, bereits im J. 1990 erfaßten Ziegel, die offensichtlich eng mit der Wallkonstruktion zusammenhängen, zählen zu einer unikaten Entdeckung im Raume nördlich vom Limes. Eine nähere Erkenntnis verwehren uns die rezenten Eingriffe in unmittelbarer Umgebung der Ziegel sehr. Rezente Objekte sind übrigens auch in anderen Quadraten ersichtlich. Ein Komplex rezenter Gruben unbestimmbarer Funktion (Obj. 60) befindet sich in den Quadraten -E 7 bis -E 8 und es ist nicht ausgeschlossen, daß er in irgendeiner Beziehung zu dem analogen Grubenkomplex (Obj. 53) steht, der in den Quadraten -A 11 bis -A 13 im J. 1989 durchgraben wurde und dieselbe Ausfüllung wie Obj. 60 enthält. Die stratigraphischen Beobachtungen auf der Lokalität zeigten, daß man bei der inneren Wallseite minimal zwei Niveaus der schotterigen Schichten voraussetzen kann, die in den Quadraten -G 6 und -I 7 sichtbar sind. Dabei waren auf der unteren Schotterschicht im Quadrat -I 7 ausschließlich prähistorische Befunde. In den Quadraten -E 6 und -E 5 deckten wir zwei seichte Gruben ab (Obj. 56 und 57), die in einer Schotterschicht eingelassen waren. Obj. 56 enthielt nur römische Funde (Raetische Keramik des II. Drexels Verzierungsstiles, bronzener Beschlag mit Trompetenornament und Bruchstücke von weiteren römischen Gefäßen, einschl. von Bechern mit verbogenen Wänden). Am W-O profil des Quadrates -D 5 ist die Stratigraphie in dieser Reihenfolge zu ersehen. Auf die untere Schotterschicht setzt eine schwarze kompakte Schicht mit prähistorischen Befunden an; über dieser wurde eine Lehmewurfsohle festgestellt (Obj. 55), die ein Bruchstück germanischer Keramik enthalten hat. Ferner erstreckt sich unregelmäßig oberhalb dieses Objekts eine, durchschnittlich 40 cm mächtige hellbraune erdige Schicht, von der wir annehmen, daß sie - makroskopisch verglichen - identisch mit der Masse der ungebrannten Ziegel sein könnte. Diese Behauptung wurde teilweise auch die Feststellung von regelmäßigen rechteckigen Sprüngen (Höhe ca. 5 cm) bestätigen, deren Breite den Ausmassen der ungebrannten Ziegel entspricht. Diese vorausgesetzten Lehmziegel konnte man besonders nach einem mehrmaligen Anfeuchten des gesamten Profiles gut verfolgen. Vorläufig können wir also einen Zusammenhang der angeführten Schicht (vermutlich aus destruierten ungebrannten Ziegeln) mit der Konstruktion des Walles ersehen. Die Details der Befestigungskonstruktion als auch die Beziehung der Schotterschichten zu dem gelben tegeligen Wallkörper wird man erst nach der Erforschung der gesamten abgesteckten Fläche, vor allem dann der Quadrate -D 6 bis -H 6, -D 5 bis -H 5, -D 4 bis -F 4 klären können, was auch die Aufgabe der folgenden Saison sein sollte. Damit könnte schon die Erforschung dieses Teiles beendet sein und im folgenden Jahr sollte unsere Aufmerksamkeit vor allem auf die Erkenntnis der inneren Verbauung der Lokalität, als auch auf Anhaltspunkte über den Gesamtumfang der Befestigung gerichtet werden.

NÁLEZY NA SÍDLIŠTI Z DOBY ŘÍMSKÉ V DUBŇANECH (okr. Hodonín)

EDUARD DROBERJAR, Archeologický ústav ČSAV Brno
(Tab. 8)

Při bagrování dna Jarohněvického rybníka na katastru Dubňan v poloze Jarohněvice byla v srpnu 1991 porušena 30-40cm mocná sídlištní vrstva s nálezy keramiky a zvířecích kostí z doby římské. Nálezy zachránil pan Miroslav Chludil z Dubňan a informoval o nich pracovníky archeologické expedice v Mikulčicích. Lokalita se nachází na levém břehu Kyjovky a je známá již

z dřívějších dob (BENINGER-FREISING 1933, 22-23). Ze zachráněných keramických nálezů, které lze datovat, můžeme uvést: zl. teriny, M: jemný, P: hladký tuhovaný, V: hřebenové půlobloučky, tab. 8:2; - téměř celá ostrohranná miska, M: hrubý, P: přihlazovaný, V: hřebenové vlnice, tab. 8:4; - zl. ostrohranné misky, M: jemný, P: hladký tuhovaný, V: ozubené kolečko, tab. 8:7; - zl. misky se zaobleným dnem, M: jemný, P: hladký tuhovaný, V: plastické žlábký, tab. 8:5; - zl. misky se zaobleným dnem, M: jemný, P: hladký tuhovaný, V: plastické žlábký, tab. 8:6; - téměř celý miskovitý hrnec, M: hrubý, P: nerovný přihlazovaný, V: přesekávaný okraj a nehtové vrypy, tab. 8:3; - zl. hrnce, M: hrubý, P: drsný zrnitý, V: přesekávaný okraj a nehtové vrypy, tab. 8:1.

Nové nálezy ze sídlištní vrstvy z Dubňan náleží do 2. století, resp. do stupně B2. Rozmnožují tak naše dosud poměrně skromné poznatky, jednak o této lokalitě ve 2. století a jednak o osídlení Hodonínska ve stupni B2.

Literatura

BENINGER, E. - FREISING, H. 1933: Die germanischen Bodenfunde in Mähren. Reichenberg.

Funde auf der Siedlung aus der römischen Kaiserzeit in Dubňany (Bez. Hodonín). Auf der bereits bekannten Siedlung aus der römischen Kaiserzeit in Dubňany (Flur Jarohněvice) gelang es einem Amateur beim Baggern des Teichbodens im August 1991 aus der Siedlungsschicht germanische Funde (Keramik und Tierknochen) aus dem 2. Jahrhundert (Stufe B2) zu bergen.

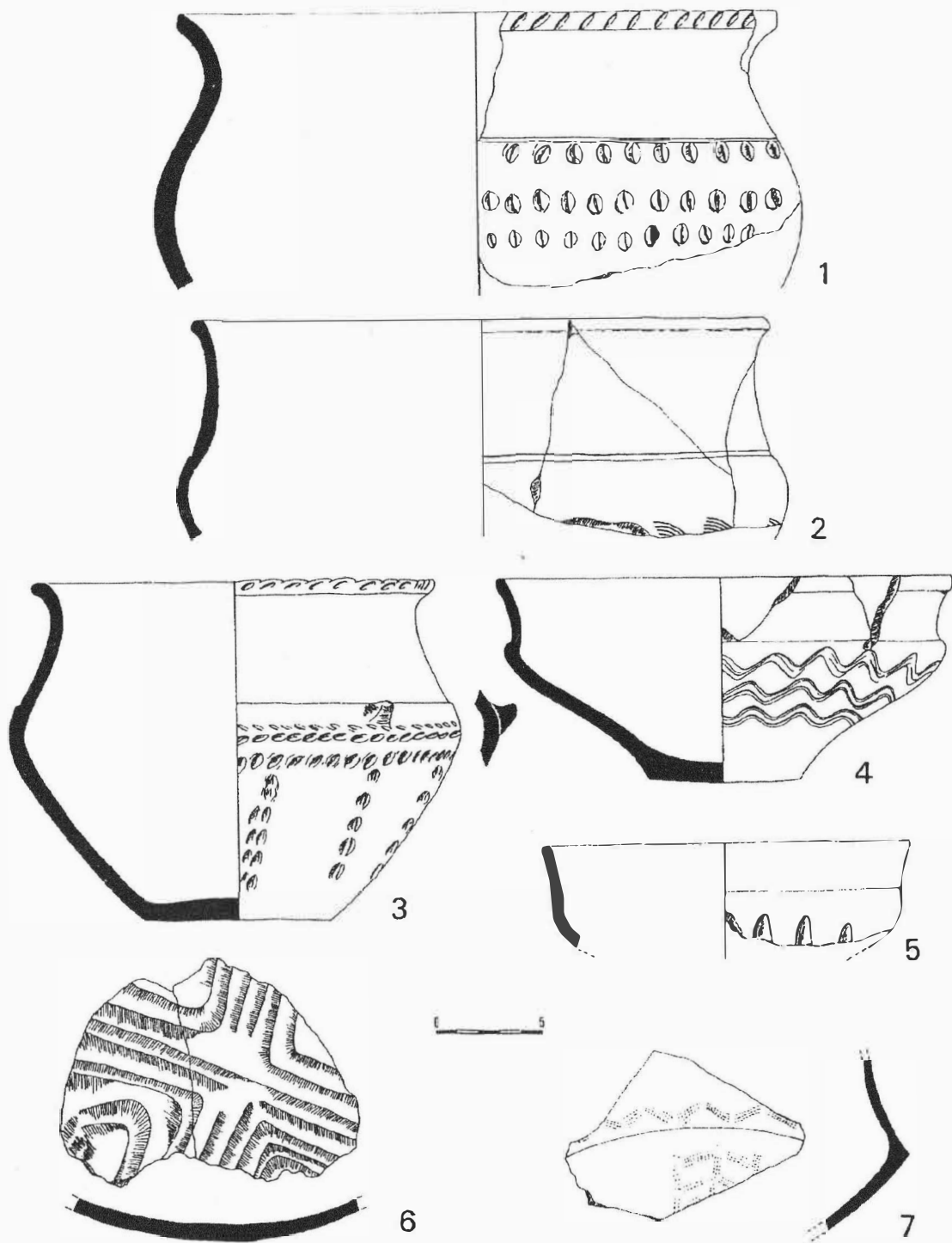
TŘETÍ (ZÁVĚREČNÁ) SEZÓNA ZÁCHRANNÉHO VÝZKUMU NA TRASE DÁLNIČE V POLOZE ŽLEBY U VYŠKOVA (okr. Vyškov)

MARTIN GEISLER, Archeologický ústav ČSAV Brno
ONDREJ ŠEDO, Archeologický ústav ČSAV Brno

V závěrečné etapě stavebních prací na dálniční křižovatce na západním okraji Vyškova byly pro archeologický výzkum zpřístupněny do té doby neznámé plochy ležící uvnitř sídelního areálu z doby římské a slovanské. Byly odklizeny zbývající skládky ornice a skryta humózní hlína v dlouhém pásu probíhající ve směru východ-západ od údolní nivy Rostěnického potoka až do blízkosti temene návrší nad sídlištěm. Ve spodní části svahu byly soustředěny zahloubené objekty navazující na zástavbu sledovanou v minulých sezónách, další vytvářely izolovanou skupinu v blízkosti temene návrší. Celkem bylo prozkoumáno 19 zahloubených objektů (čímž dosáhl celkový počet této kategorie na lokalitě čísla 219). Dva objekty náležely slovanskému osídlení (hliník a mělká jáma), ostatní byly z doby římské. Zjištěny byly 4 chaty s kůly umístěnými ve schématu šestuúhelníka, 4 hliníky, z nichž dva přesahují délku 8 m, objekt s jednoprostorovou pecí s výmazem překrývající vrstvu oblázků a sídlištní jámy různých tvarů. V jedné z chat (obj. 217) byla uložena kostra psa, v další (obj. 202) kostra kočky, z jámy resp. laloku hliníku (obj. 210) byla vyzvednuta kostra prasete, u povrchu rozsáhlého hliníku (obj. 205) ve vrstvě bohaté na nálezky ležely kromč kostí také části zvířecích skeletů v anatomické poloze, v dalším hliníku (obj. 214) skládku kostí provázely hroudy vypálené hlíny určené původně k výrobě keramiky.

Materiál z většiny objektů patří do starší doby římské, výrazně je však zastoupena také mladší doba římská. K významným nálezům náleží železná spona s válcovitou hlavicí, polotovary parohové píšťalky, hliněný předmět, jímž byly otiskovány kolky na keramické nádoby, kostěný hřeben a skleněný korálek.

Díky mimořádně příznivým podmínkám se v průběhu výzkumných prací podařilo rozeznat kúlové jamky náležející nadzemním stavbám. Soustředovaly se na ploše mezi oběma skupinami zahloubených objektů, ve vyšších částech svahu. Jen ojediněle bylo možné rozeznat jednotlivé půdorysy, ve stejných místech byly takové stavby umísťovány v průběhu delšího období. Při výzkumu se nepodařilo získat nálezy, které by umožňovaly jejich datování. Některé mohly být součástí slovanského sídliště, to však v těchto místech reprezentovaly pouze ojedinělé zahloubené objekty. U většiny se zdá pravděpodobnější příslušnost k sídlišti z doby římské. Předběžně bylo možné identifikovat několik jednoduchých obdélných půdorysů, ale také složitou stavbu s apsidálním

Tab. 8. Dubňany (okr. Hodonín). Výběr nálezů ze sídliště z doby římské. Sběr.

Droberjar, Nálezy na sídlišti...str. 65

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1991

<i>Vydává:</i>	Archeologický ústav Akademie věd ČR Brno Královopolská 147
<i>Odpovědný redaktor:</i>	Dr. Jaroslav Tejral
<i>Redakce:</i>	Dr. Eduard Droberjar (vedoucí redaktor) Dr. Lumír Poláček, Dagmar Vorlíčková
<i>Překlady:</i>	Dr. R. Tichý, E. Tichá
<i>Kresby:</i>	A. Krechlerová a autoři příspěvků
<i>Na titulním listě:</i>	germánská miska ze 2. stol. z Dubňan
<i>Tisk:</i>	Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
<i>Evidenční číslo:</i>	ÚVTEI-73332
<i>Vydáno jako rukopis:</i>	450 kusů